

**Муассисаи давлатии «Маркази татбиқи лоиҳаи Дастрасӣ ба
маблағгузорию саз ва маблағҳои рушди деҳот»-и назди Вазорати молияи
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

ЛОИҲАИ РУШДИ ИҚТИСОДИТИ ДЕҲОТ

Механизми баррасии шикоятҳо

Мундариҷа

Сарсухан	3
1. Механизми баррасии шикоятҳо	4
2. Самтҳои асосӣ ва тартиби баррасии шикоятҳои бенефитсиарҳо дар доираи салоҳиятҳо ва татбиқи Лоиха	7
3. Суроға ва телефони намояндагони Лоиха	8

Сарсухан

Лоиҳаи “Рушди иқтисодиёти деҳот” (Лоиҳа) ва барномаҳои грантҳои баробарарзиш аз ҳисоби Бонки Умумичаҳонӣ маблағгузорӣ шуда, аз ҷониби Муассисаи давлатии “Дастрасӣ ба маблағгузорию сабз ва маблағҳои рушди деҳот»-и назди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд Муассиса) аз соли 2020 инҷониб амалӣ шуда истодааст.

Ҳадафи асосии Лоиҳа ин фароҳам овардани имкониятҳои нави иқтисодӣ ва таъсиси ҷойҳои нави корӣ барои сокинони вилояти Хатлон ва Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) тавассути рушди соҳаҳои сайёҳӣ ва агробизнес мебошад.

Дар доираи Лоиҳа корҳои азнавсозӣ ва барқарорсозии қалъаи Ямчун дар ВМКБ, корҳои азнавсозӣ ва барқарорсозии қалъаи Хулбук, мадрасаи Хоҷа Машҳад ва мавзеи Чилучорчашма дар вилояти Хатлон, инчунин пешниҳоди грантҳо барои беҳсозии инфрасохтори туризм ва маҳалҳои туризм, грантҳо барои ҷамоатҳо ва мақомоти маҳаллӣ ҷиҳати беҳсозии ҳолати бозорҳои кишоварзии маҳаллӣ, грантҳои баробарарзиш барои гуруҳи фермерҳо ва ассотсиатсияҳои микро, хурд ва миёна ҷиҳати таъмини корҳои баъд аз ҷамъоварии ҳосил, грантҳои баробарарзиш барои соҳибкорони микро, хурд ва миёна ва корхонаҳои ғайридавлатии расман ба қайд гирифташуда, пешбинӣ гардидааст.

Яке аз қисматҳои Лоиҳа ин такмили инфрасохтори ҷамъиятӣ барои рушди соҳаи сайёҳӣ, агробизнес ва соҳаҳои ба он алоқаманд буда, дар доираи он мавзеҳои сайёҳии таърихӣ ва фарҳангӣ, аз ҷумла қалъаи Ямчун дар ВМКБ ва се иншоот дар вилояти Хатлон (қалъаи Хулбук, мадрасаи Хоҷа Машҳад ва Чилучорчашма) сармоягузорӣ мегардад.

Инчунин, қисми мазкур пешниҳоди грантҳо ба ҷамоатҳо, ҳокимияти давлатӣ ва ташкилотҳои ғайриҳукуматӣ барои ташкили ҷалби сайёҳии маҳаллӣ ва беҳтар кардани инфрасохтори бозорҳои давлатии кишоварзиро дар бар гирифта, ҳадафи он дархост кардани пешниҳодҳои ҷамоатҳои маҳаллӣ оид ба рушди соҳаи сайёҳӣ ва агробизнес дар вилояти Хатлон ва ВМКБ, ҷалби шаҳрвандон ба таҳия ва татбиқи ин пешниҳодҳо ва дар ниҳоят тавсеа додани иштироки шаҳрвандӣ ва имкониятҳои шуғли самаранок мебошад.

Қисмати дигари Лоиҳа аз пешниҳоди грантҳои баробарарзиш ба корхонаҳои микро, хурд, миёна ва соҳибкдороне, ки дар соҳаи сайёҳӣ, агробизнес ва соҳаҳои ба онҳо алоқаманд машғуланд, иборат мебошад. Грантҳои баробарарзиш ба фермерҳои инфиродӣ, гуруҳҳои фермерҳо ё ассотсиатсияҳои расмӣ ба қайд

гирифташуда, барои маблағгузори молҳо (таҷҳизот) ва хидматҳо барои дастгирии чорабиниҳои пас аз ҳосилгундорӣ пешниҳод карда мешавад.

Механизми баррасии шикоятҳо

Бо мақсади устувории ҳамкориҳо, таъмини шаффофияти фаъолияти барномаҳо ва муносибатҳои дучониба байни Лоихаи амалишаванда ва бенефитсиарҳо, дар раванди амалисозии он, *Механизми баррасии шикоятҳо*-арзу шикоятҳо ва пешниҳодот амалӣ карда шудааст.

Механизми баррасии шикоятҳо имкон медиҳад, ки пешниҳодҳо ва арзу шикоятҳои марбут ба Лоиха саривақт баррасӣ шаванд ва талаботи тарафайн қонеъ гардонда шаванд.

Муассиса ба ҳамаи шикоятҳои дахлдори вобаста ба фаъолияти Лоиха ҷавоб мегардонад ва ба тариқи ҳатмӣ принципҳои махфӣ (конфиденсиалӣ), анонимӣ, дастрасии баробари занону мардон ва ҳамгирии иҷтимоиро ба роҳбарӣ мегирад.

Раванди умумӣ

Баррасии шикоятҳо ройгон мебошад. Барои беҳтар намудани фаъолияти Лоиха, хизматрасонии лоихавӣ ва бартараф намудани камбудихои дар он ҷойдошта, арзу шикоятҳо аз ҷониби ҷомеаи манфиатдор қабул ва ҳал/дастгирӣ карда мешаванд.

Баррасии шикоятҳо ба тариқи махфӣ (конфиденсиалӣ) ба роҳ монда мешавад ва шикояткунандагон мавриди ҷазо ва таъқиб қарор дода намешаванд.

Ҳангоми баррасии мурочиат бидуни розигии мурочиаткунанда ифшо намудани маълумоти дар мурочиат зикр гардида инчунин, маълумот оид ба ҳаёти шахсӣ ва ё фаъолияти шахси ҳуқуқӣ алоқаманд, манъ аст.

Муассиса барои идоракунии умумии Механизми баррасии шикоятҳо масъул мебошад ва танҳо мурочиатҳо, пешниҳодҳо ва ё арзу шикоятҳои ба барномаҳои Лоиха тааллуқдоштаро дида мебарояд.

Баррасии шикоятҳо мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва талаботи Бонки Умумичаҳонӣ ба роҳ монда мешавад.

Тартиби пешниҳоди шикоятҳо

Барои мақсадҳои Механизми баррасии шикоятҳо зери мафҳуми “шикоятҳо”: ариза, дархост, таклиф, шикояти шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ дар назар дошта шудааст. Шикоятҳо метавонанд ба тариқи зайл пешниҳод шаванд:

- шифоҳӣ;
- хатгӣ;
- тариқи телефон;
- паёмак (SMS);
- номаи дастачамъона;
- суроғаи электронӣ.

Тартиби баррасии шикоятҳо дар се сатҳ амалӣ мегардад:

Сатҳи маҳаллӣ: Дар ҳар як маъмурияти ноҳия (Ҳукумат) Кумитаи идоракунии шикоятҳои маҳаллӣ таъсис дода шудааст, то шикоятҳоро дар ҳамкорӣ бо Иҷроқунандагони грант дар сатҳи маҳаллӣ дар давоми 30 рӯзи қабули шикоятҳо баррасӣ ва ҳал кунад. Кумитаро муовини раиси Ҳукумат роҳбарӣ намуда, ба ҳайати он намояндагони раёсатҳои кишоварзӣ, фарҳанг ва сайёҳӣ, ҳифзи муҳити зист, Кумитаи идораи замин, кумитаҳои занону мардони маҳалла ва дигар созмонҳои ҷомеаи шахрвандӣ шомиланд. Яке аз аъзои ин раёсатҳо ба ҳайси котиби Кумита ва ҷамоҳангсози маҳаллии Маркази ҷамоҳангсозии шикоятҳо, ки барои нигоҳ доштани гузоришҳои фикру мулоҳизаҳо масъул аст, хизмат мекунад. Агар масъаларо дар сатҳи маҳаллӣ роҳи ҳалли худро наёбад, он ба сатҳи минтақавӣ тавсеа дода мешавад. Аъзоёни Кумитаи маҳаллӣ, роҳбарони ҷамоатҳо ва дигар созмонҳои ҷомеаи шахрвандӣ пурра ба қор бо ҷамоатҳои маҳаллӣ ва шахсони алоҳида ҷалб карда мешаванд ва дар маҷмӯъ кумаки миёнаравиро бахусус дар мавриди баррасии шикоятҳо таъмин хоҳанд кард.

Сатҳи минтақавӣ: Дар ҳар як минтақа Кумитаи минтақавии идоракунии шикоятҳо таъсис дода шудааст. Кумитаро муовини раис роҳбарӣ мекунад, ки ба ҳайати он намояндагони раёсатҳои кишоварзӣ, фарҳанг, кумитаҳои сайёҳӣ, муҳити зист, идораи замин, ассотсиатсияҳои фермерҳои минтақавӣ ва дигар ташкилотҳои ҷомеаи шахрвандӣ шомиланд. Ҷамоҳангсозони минтақавӣ ҳамчун котибони Кумита барои баррасии арзу шикоятҳо дар сатҳи минтақавӣ амал мекунанд. Агар дар давоми 15 рӯз масъала дар сатҳи вилоят ҳал нагардад, пас он то сатҳи милли гузаронида мешавад.

Сатҳи миллӣ: Агар ҳолате вуҷуд дошта бошад, ки дар он аз ҷониби кумитаҳои маҳаллӣ оид ба идоракунии шикоятҳо ё Ҳамоҳангсозони минтақавӣ Лоиха воқуниш мавҷуд набошад ё ҷавоб аз сатҳи минтақавӣ қонёқунанда набошад, шикоятқунандагон ва дастрасқунандагони фикру мулоҳизаҳо имкондоранд, ки барои пайғирӣ намудани масъала мустақиман бо Гуруҳи татбиқи Лоихаи рушди иқтисодиёти деҳот тамос гиранд. Кумитаи миллии идоракунии шикоятҳо таҳти роҳбарии Директори Гуруҳи татбиқи Лоихаи рушди иқтисодиёти деҳот, ки ба он намоёндагони вазоратҳои кишоварзӣ, фарҳанг, кумитаҳои рушди сайёҳӣ, ҳифзи муҳити зист, идораи замин ва созмонҳои ғайридавлатии миллӣ шомиланд, идора карда мешавад. Мутахассиси Гуруҳи татбиқи Лоихаи рушди иқтисодиёти деҳот оид ба масъалаҳои экологӣ ва иҷтимоӣ вазифаи котиби Кумита, инчунин Маркази Ҳамоҳангсозии шикоятҳо барои пешниҳоди арзу шикоятҳо иҷро мекунад. Ё барои ҷамъбасти намудани миқдор ва намудҳои Ҳамаи шикоятҳо ва саволҳои ба ду минтақае ва ноҳияҳои он, ки Лоиха фаро гирифта шудаанд, масъул хоҳад буд.

Тибқи қонунгузори амалқунанда, мурочиатқунандагон барои баррасии арзҳои худ дар навбати аввал метавонанд ба масъулони татбиққунандаи барномаҳои Лоиха (ширкатҳои миёнарав), баъдан бевосита ба Муассиса мурочиат намоянд. (Шакли намунавии шикоят дар Замиаи 1 оварда шудааст).

Муҳлати баррасии шикоятҳо

Ҳамаи шикоятҳои ба Лоиха тааллуқдошта ба қайд гирифта мешаванд. Шикоятҳои пешниҳодшуда дар давоми чор ҳафта ва шикоятҳои, ки омӯзишу таҳқиқи иловагиро талаб намеқунанд, дар муҳлати понздаҳ рӯз аз рӯзи ба қайд гирифта шуданашон баррасӣ карда мешаванд.

Дар ҳолатҳои истисноӣ, инчунин дар ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасии шикоятҳо ба муддати на зиёдтар аз сӣ рӯз тамдид гардида, дар ин ҳусус ба мурочиатқунанда дар давоми панҷ рӯз хабар дода мешавад.

Дар сурати норозӣ будан аз натиҷаи баррасии шикоят ё аз амал (беамалӣ)-и шахсони баррасиқунандаи шикоят, шахсони мурочиатқунанда ҳуқуқдоранд тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти болоӣ ё суд шикоят намоянд.

Инчунин, мурочиаткунанда имкон дорад ба хадамоти Бонки Умумичаҳонӣ оид ба баррасии арзу шикоятҳо мурочиат кунад.

Маълумот оид ба Механизми баррасии шикоятҳо, инчунин дар сомонаи Лоиха, лавҳаҳои ширкатҳои миёнарав тавассути варақаҳои иттилоотӣ, китобчаҳо (брошюраҳо) дастрас карда мешаванд.

Шикоятҳо мунтазам аз тарафи масъулони Муассиса назорат ва баррасӣ мегарданд.

Самтҳои асосӣ ва тартиби баррасии арзу шикоятҳои бенефитсиарҳо дар доираи салоҳиятҳо ва татбиқи Лоиха

Тамоми бенефитсиарҳо ва аҳолие, ки дар минтақаҳои татбиқи Лоиха қарор доранд ва бо он ҳамкорӣ менамоянд, метавонанд ба раванди татбиқи Лоиха ва натиҷаҳои он таъсир расонанд, ва инчунин оид ба омилҳои дигари марбут ба татбиқи барномаҳои он шикоятҳои худро пешниҳод намоянд.

Бенефитсиарҳо ва аҳоли дар кадом ҳолатҳо метавонанд мурочиат намоянд?

АГАР:

- дар раванди татбиқи Лоиха ҳуқуқҳои онҳо вайрон гарданд;
- татбиқи Лоиха ба ҳолати мавҷудаи иҷтимоии хонаводаҳо (минтақаи татбиқи Лоиха) таъсири манфӣ расонад;
- дар мавриди амалишавии барномаҳо, маҳз бо сабаби амалисозии Лоиха вазъи экологии минтақаҳои татбиқи Лоиха вайрон карда шавад;
- тартиби иҷрои корҳо, инчунин роҳҳои гирифтани ва истифодабарии маблағҳои грантӣ нофаҳмо бошад ва мушкилӣ пеш орад;
- амал (беамалӣ)-и намояндагони ширкатҳои миёнарав дар бобати пешниҳоди грантҳо дар доираи Лоиха ҳуқуқ ва манфиатҳои баҳрабарнадагонро вайрон намояд;
- баробарии гендерӣ дар раванди татбиқи Лоиха риоя карда нашавад;
- дар мавриди истифодабарии замин ва рушди соҳибкорӣ дар соҳаи сайёҳӣ ва кишоварзӣ саволҳо ва мушкилот пайдо шаванд, ки Лоиха салоҳияти баррасии онҳоро дошта бошад;
- дар минтақаҳои татбиқи Лоиха замон ва наврасон ба меҳнати маҷбурӣ, ки барои саломатӣ, донишомӯзӣ ва таҳсили онҳо ҳалал ворид менамояд, ҷалб карда шаванд;

Бояд қайд намуд, ки баррасии шикоятҳо танҳо дар доираи татбиқи Лоиха сурат мегирад. Арзу шикоятҳои хусусияти умумидошта ва аз доираи татбиқи

Лоиҳа берун, ки баррасии онҳо ба салоҳияти дигар мақомотҳо алоқаманд мебошад, аз ҷониби Лоиҳа мавриди таҳлил ва баррасӣ қарор дода намешаванд.

СУРОҒА ВА ТЕЛЕФОНИ НАМОЯНДАГОНИ ЛОИҲА

P\T	Муассиса/ Ташкилот	Макони ҷойгиршавӣ (шаҳр/ноҳия)	Минтақаи фарогир	Корманди Масъули Лоиҳа	Маълумот барои тамос
1.	МТЛ “Дастрасӣ ба маблағгузори сабз ва маблағҳои рушди деҳот”- и назди ВМ ҚТ	ш. Душанбе кӯч. Ф.Ниёзӣ, бинои Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон	ноҳияҳои вилояти Хатлон ва ВМКБ	Муҳибай Сухробхон	Тел.: +992372210233 Факс:+99237222 10233 e-mail: grievances@piu mof.tj www.piumof.tj
2.	ширкати муштраки машваратии байналмилалӣ “AFC Agriculture and Finance Consultants GmbH ва Central Asia International Consulting”	ш. Душанбе кӯч. Ф.Ниёзӣ, бинои Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон	ноҳияҳои вилояти Хатлон ва ВМКБ	Себастьян Фаринияж, Мамадҷоно в Зафарбек	Тел.: +992904616226 +99293485000 e-mail: sebastian.faryniar z@afci.de Zafarbek.Mamadj anov@afci.de
3.	ТҚ “Пешсаф”	ш. Душанбе кӯчаи Шамсӣ 23/7 ва ш.Бохтар, кӯчаи Ваҳдат 29 (Кохи Лохутӣ)	Бохтар, Кушониён, Вахш, Хуросон, Ҷ. Балхӣ, А. Ҷомӣ ва Леваканд	Саидов Махмуд	Тел.: +992778888833 +992935552233 e-mail: office@flagman.t j
4.	ТҚ “Рушди устувори инсон”,		Дустӣ, Қубодиён, Ҷайхун,	Донаев Илҳом	Тел.: +992907707686

	“Шифо” ва “БАРС Консалтинг”		Панҷ, Шаҳритус ва Н.Хусрав		e-mail: office@human-development.tj
5.	ТҶ “Агро- Сервис Консалтинг”	ш. Душанбе, кӯчаи С. Айнӣ 34/2, х.9	Ёвон, Данғара, Темурмалик , Балчувон, Ховалинг ва шаҳри Норак	Ҳасанов Комилҷон	Тел.: +992987220021, +992987220028 e-mail: agroservis-hl@mail.ru
6	ТҶ “Умедбахш” ва “Рухафзо”	ш. Душанбе, кӯчаи 2 гузаргоҳи Бухоро 4 ва шаҳри Кулоб, кӯчаи Исмоили Сомонӣ 28/2 х.42	шаҳри Кӯлоб, ноҳияҳои Муминобод , Восеъ, Ҳамадонӣ, Фархор ва Ш. Шохин	Каримзода Абдулазиз	Тел.: +992931701212 e-mail: umedbakhsh2018@mail.ru
7	ТҶ “Тоҷи Нурафшон”	ш. Душанбе, н Шохмансур, кӯчаи Айнӣ х.84 ва ВМКБ, ш. Хоруғ, кӯчаи Ш.Шотемур х.45	шаҳри Хоруғ, ноҳияҳои Ванҷ, Дарвоз, Ишкошим, Мурғоб, Роштқалъа, Рушон в Шуғнон	Аҳмадшоҳ Илолов	Тел.: +992938190900, +992775555577 e-mail: humaykarimov@gmail.com

Рӯзҳои корӣ аз соати 8:00 то соати 17:00

Суроғаи электронии Лоиха: redproject.tj, piumof.tj

Намунаи шикояти шаҳрвандон

Ба _____
(номи муассиса)

Муҳтарам _____
(ному насаби роҳбари муассиса)

Аз номи _____
(ному насаби мурочиаткунанда, (соҳибкор, деҳқон, роҳбари ХД)

Истиқоматкунандаи _____
(суроғи шаҳрванд)

Мақсади мурочиат: _____
(ариза, шикоят, пешниҳод, дархост)

Ба маълумоти Шумо мерасонам, ки ман _____

_____ (намуди фаъолият “деҳқонӣ, соҳибкорӣ ва ғ.”)

Дар фаъолияти ман _____

_____ (кадом мушкилот чой дорад)

Барои бартараф кардани ин мушкилот: _____

_____ (пешниҳод менамоем, ки..... дархост менамоем, ки....., оид ба ин ё он амал шикоят менамоем)

Имзои мурочиаткунанда

Таърихи рӯз

Рақами телефон: